

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Середня освіта (географія)»

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація 014.07 Географія

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Кваліфікаційна робота
Викладач (-і)	Викладачі кафедри географії та природознавства
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	kgp@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	9 кредитів ЄКТС, 270 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	згідно графіка
2. Анотація	
<p>Освітній компонент спрямований на підсумкову атестацію здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (географія) та передбачає виконання і публічний захист кваліфікаційної роботи з методики навчання географії. Його зміст орієнтований на інтеграцію теоретичної, методичної й практичної підготовки, перевірку здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання професійно-педагогічної діяльності, застосовувати наукові підходи, методи педагогічного та географічного дослідження, здійснювати аналіз освітніх процесів і формулювати обґрунтовані висновки.</p> <p>Виконання кваліфікаційної роботи забезпечує формування інтегральної компетентності, а також загальних і фахових компетентностей, визначених освітньою програмою, зокрема здатності до наукового пошуку, критичного мислення, академічної доброчесності, методичного проєктування та професійної рефлексії. Результатом опанування компонента є готовність випускника до самостійної педагогічної діяльності, використання сучасних освітніх технологій і здійснення елементів науково-дослідної роботи у сфері шкільної географічної освіти.</p>	
3. Мета та цілі	
<p>Метою є комплексна перевірка сформованості інтегральної, загальних і фахових компетентностей здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти шляхом виконання самостійного науково-методичного дослідження у сфері навчання географії, що засвідчує готовність випускника до професійної педагогічної діяльності та розв'язання складних спеціалізованих завдань у галузі середньої освіти.</p> <p>Цілі освітнього компонента:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Систематизація, поглиблення та інтеграція теоретичних знань з географії, педагогіки, психології та методики навчання географії. – Формування здатності здійснювати науково-дослідну діяльність із використанням сучасних методів збору, аналізу та інтерпретації даних. – Розвиток умінь проєктувати та обґрунтовувати методичні рішення для організації освітнього процесу з географії. – Набуття досвіду академічного письма, дотримання принципів академічної доброчесності та належного оформлення наукового дослідження. – Формування навичок критичного мислення, аргументованого представлення результатів і публічного захисту наукових напрацювань. – Виявлення готовності до професійної самостійності, педагогічної рефлексії та подальшого професійного розвитку. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Програмні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, прийняття на цій основі адекватних рішень у професійній діяльності.</p> <p>ЗК2. Здатність до самостійного вивчення нових методів і форм роботи, використання новітніх педагогічних технологій у практичній діяльності, підвищення професійної</p>	

майстерності.

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел у педагогічній діяльності.

ЗК4. Здатність бути креативним, генерувати нові ідеї, творчо підходити до розв'язання практичних професійних ситуацій.

ЗК5. Здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою у професійній діяльності.

ЗК7. Здатність до використання іноземних мов у професійній діяльності.

ЗК11. Здатність здійснювати дослідницьку та інноваційну діяльність, генерувати нові ідеї, творчо підходити до розв'язання освітніх та наукових проблем.

ЗК14. Здатність самокритично оцінювати власну роботу, вдосконалювати та розвивати власні пізнавальні і творчі навички.

ЗК15. Здатність ефективного розв'язання освітніх проблем і ситуацій нестандартними способами.

ФК 1. Наявність системи наукових знань із дисциплін фундаментальної та професійної підготовки, здатність до їх застосування на практиці.

ФК 2. Здатність вільно оперувати фаховими поняттями термінами для виконання професійних завдань.

ФК 3. Володіння методикою навчання географії, проведення виховної роботи, використання інформаційно-комунікаційних та інноваційних технологій навчання. **ФК 4.** Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ, використання як теоретичних, так і експериментальних методів.

ФК 5. Здатність майбутнього вчителя (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, які виникають в освітній практиці основної і старшої школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту загальної географічної освіти, спроможність обгрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.

ФК 6. Здатність працювати із навчально-методичною та науковогеографічною літературою, систематично підвищувати професійно-педагогічну кваліфікацію.

ФК 8. Здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної спеціалізації, теорії та історії географічної науки для орієнтування у сучасних напрямках галузевих наукових досліджень, використання їх елементів в освітньо-професійній діяльності.

ФК 9. Здатність кваліфіковано аналізувати навчальні матеріали, добирати альтернативні підручники, атласи, посібники, які найбільше відповідають цілям і умовам навчання, розробляти навчально-методичні матеріали для проведення занять.

Результати навчання:

ПРН 1. Здатність застосовувати базові знання із фундаментальних природничо-математичних (вищої математики, фізики, хімії, геології) та суспільно-гуманітарних (філософії, історії, культурології) для глибшого розуміння сутності процесів та явищ у природних оболонках Землі, життєдіяльності людського суспільства.

ПРН 3. Оволодіння методологічними підходами, конкретними методами та прийомами дослідження, які використовуються у процесі географічного вивчення глобальної, регіональних та локальних геосистем.

ПРН 12. Здатність чітко і логічно відтворювати базові знання з географії, компетентно розкривати сутність та цінність результатів нових наукових досліджень, нових тенденцій розвитку людської цивілізації.

ПРН 13. Здатність застосовувати сучасні методики та освітні технології, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

ПРН 14. Здатність до організації виховного процесу в шкільних та позашкільних закладах освіти, здійснювати педагогічний супровід соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компоненту

Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції			
практичні заняття			
самостійна робота	270		
Ознаки освітнього компоненту			
Семестр	Спеціальність/спеціалізація	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)/ 014.07 Географія	4	Нормативний
Структура освітнього компоненту			
№ з/п	Етап підготовки	Результати підготовки	Способи контролю
1	Вибір теми та затвердження	Сформульована тема, визначені мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження	Погодження керівником, затвердження на кафедрі 3
2	Планування дослідження	Складений індивідуальний план виконання роботи, визначені етапи та терміни	Перевірка плану керівником
3	Теоретико-аналітичний етап	Опрацьована наукова література, сформована теоретична база дослідження	Перевірка конспектів, співбесіда
4	Методологічне обґрунтування	Визначені методи дослідження, описана методика, підготовлений інструментарій	Консультації, експертна оцінка керівника
5	Проведення дослідження	Зібрані емпіричні дані, здійснено спостереження, експеримент або апробацію методичних матеріалів	Перевірка проміжних результатів
6	Аналіз та інтерпретація результатів	Систематизовані результати, проведено їх аналіз, сформульовані висновки	Обговорення керівником 3
7	Оформлення роботи	Підготовлений завершений текст кваліфікаційної роботи відповідно до вимог	Нормоконтроль, рецензування
8	Попередній захист	Представлення результатів дослідження, рекомендацій до доопрацювання отримання	Засідання кафедри
9	Підсумковий захист	Демонстрація рівня сформованості компетентностей, публічне представлення результатів	Захист перед екзаменаційною комісією
6. Система оцінювання освітнього компоненту			
Загальна система оцінювання	Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну та європейську (ECTS) шкали згідно «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті Імені Василя Стефаника»		

	<p>(https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf) та Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії.</p> <p>Підсумкова оцінка формується за результатами виконання кваліфікаційної роботи, її оформлення, апробації результатів та публічного захисту.</p> <p>Оцінювання результатів виконання кваліфікаційної роботи здійснюється екзаменаційною комісією відповідно до положення про організацію її роботи.</p> <p>У разі незадовільного результату студент має право на повторну атестацію згідно з чинними нормативами.</p>
--	---

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Бали	Оцінка ECTS	Національна оцінка	Характеристика результату
90–100	A	відмінно	Робота характеризується високим рівнем наукової новизни та самостійності, повним і системним розкриттям теми, чіткою логікою структури та бездоганним методологічним обґрунтуванням. Теоретичний аналіз глибокий, критичний і узагальнювальний; практична частина переконлива, валідна та має прикладну цінність. Висновки аргументовані, відповідають поставленим завданням і містять елементи наукового узагальнення. Оформлення повністю відповідає вимогам стандартів. Під час захисту здобувач демонструє вільне володіння матеріалом, наукову культуру мовлення, здатність до дискусії та обґрунтовані відповіді на всі запитання.
80–89	B	добре	Робота виконана на високому науково-методичному рівні, тема розкрита повно й логічно, теоретичний аналіз достатньо глибокий. Методичні та практичні результати обґрунтовані, хоча можуть містити окремі неточності або недостатню деталізацію. Висновки відповідають меті дослідження. Оформлення відповідає вимогам із незначними недоліками. Захист упевнений, відповіді аргументовані, але не завжди вичерпні.
70–79	C	добре	Робота демонструє належний рівень засвоєння теоретичного матеріалу та здатність до аналізу джерел. Структура загалом логічна, однак окремі положення розкриті поверхово або недостатньо системно. Практична частина містить коректні результати, проте їх інтерпретація частково обмежена. Висновки здебільшого відповідають змісту дослідження. Під час захисту здобувач орієнтується в матеріалі, але потребує уточнювальних запитань.
60–69	D	задовільно	Робота виконана на базовому рівні з відчутними недоліками у структурі, логіці викладу або

			повноті теоретичного аналізу. Методичний апарат використано правильно, але без достатнього обґрунтування. Практичні результати обмежені за обсягом або глибиною аналізу. Висновки частково узагальнюють результати. захист засвідчує загальне розуміння теми без достатньої аргументації.
50–59	E	задовільно	Робота відповідає мінімальним вимогам: тема розкрита фрагментарно, теоретична база обмежена, аналіз поверховий. Методичні підходи застосовані формально. Висновки загальні та недостатньо обґрунтовані. Під час захисту здобувач демонструє часткове володіння матеріалом і труднощі у відповідях на запитання.
26 – 49	FX	незадовільно	Робота містить суттєві змістові та методологічні недоліки: неповне розкриття теми, слабкий теоретичний аналіз, відсутність належної аргументації результатів. Практична частина не забезпечує досягнення мети дослідження або виконана формально. Оформлення не відповідає встановленим вимогам. Під час захисту здобувач демонструє недостатній рівень підготовки. Робота потребує доопрацювання та повторного захисту.
0–25	F	незадовільно	Робота не відповідає академічним вимогам: відсутня наукова логіка, системність і самостійність дослідження, не сформульовано чітких результатів або вони не відповідають темі. Виявлено грубі порушення структури, методики чи принципів академічної доброчесності. захист не підтверджує володіння матеріалом. Робота підлягає повторному виконанню.

7. Політика освітнього компоненту

Політика виконання кваліфікаційної роботи базується на внутрішніх нормативних документах університету, що регламентують організацію освітнього процесу (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf>), діяльність екзаменаційних комісій ([Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії.](#)), та забезпечення якості освіти.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності, що передбачають самостійність виконання дослідження, коректне цитування джерел, відсутність плагіату, фабрикації та фальсифікації результатів.

Роботи підлягають обов'язковій перевірці на текстові запозичення відповідно до внутрішніх процедур університету.

Порушення академічної доброчесності є підставою для недопуску до захисту або анулювання результатів атестації.

8. Рекомендована література

1. Атаманюк Я.Д., Червінська І.Б. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи ОР бакалавр ОП ОПП середня освіта (географія). Івано-Франківськ, 2025. Е-видання. 38 с.
2. Лаврук М. М. Методика науково-педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник / М. М. Лаврук. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – 148 с.
3. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2).

- К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 607 с.
4. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
5. Червінський А.І. Інноваційні підходи до регіональних географічних досліджень: методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПІ середня освіта (географія). Івано-Франківськ, 2025. Е-видання. 44 с.
6. Червінська І.Б., Червінський А.І., Никорак Я.Я. Технологія змішаного навчання: практико-орієнтований підхід: навчально-методичний посібник. Вид 2-е. Івано-Франківськ : Вид-во Симфонія Форте, 2021. 90 с.
7. Назаренко Т., Криловець М., Яценко В., Логінова А., Часнікова О. Методика розроблення та впровадження інтегрованих курсів за вибором з географії та економіки в гімназії та ліцеї : методичний посібник. [Електронне видання]. – Київ : Педагогічна думка, 2023. – 144 с.
8. Методи суспільно-географічних досліджень: навчально-методичне видання / за ред. К. Мезенцева. Київ: Видавництво «Фенікс», 2021. 100 с
9. Педагогічні технології в підготовці вчителів: навч. посіб. / І.Ф. Прокопенко, О. М. Іонова, В. І. Євдокимов [та ін.]; Харк. нац. пед. ун-т 71 імені Г. С. Сковороди; за ред. І.Ф. Прокопенка. Харків: ХНПУ, 2018. 457 с.

Викладач: канд. геогр. наук., доцент кафедри географії та природознавства Атаманюк Я. Д.